

**ОП “Развитие на
конкурентноспособността на
българската икономика 2007 –
2013” – фактор за икономически
растеж**

Оперативна програма “Конкурентоспособност”

Цели

Обща цел:

- Развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световен пазар

Специфични цели:

- Насърчаване на иновациите и повишаване на ефективността на предприятията
- Подобряване на бизнес средата

Оперативна програма “Конкурентоспособност”

Приоритети

1. Развитие на икономика базирана на знанието и иновационните дейности
2. Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда
3. Финансови ресурси за развитие на предприятията
4. Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика
5. Техническа помощ

Области на изоставане (бариири на развитието), върху които се въздейства:

	ЕС-25	България
Нисък БВП на глава от населението	100%	32,1% (2771 €)
Нисък процент иновации/БВП на глава от населението	1,86%	0,50%
Ниска производителност на труда (само 32.7% от средната за ЕС-25 и най-ниската в сравнение с новите страни-членки и другите страни-кандидатки)	100%	32,7%
Висока енергоемкост на икономиката и недостатъчно използване на ВЕИ	0,21 тона нефтен еквивалент/ 1000 евро от БВП	1,76 тона нефтен еквивалент/ 1000 евро от БВП

Области на изоставане (бариири на развитието), върху които се въздейства:

- Слабо развити структури за трансфер на технологии
- Остарели технологии и оборудване
- Ниска степен на сертифициране на продуктите
- Затруднен достъп на МСП до капитал за развитие и недостатъчно развитие на алтернативните източници за финансиране на МСП, слабо развит капиталов пазар
- Висок дял на износ на стоки със сравнително ниска степен на преработка (ниска добавена стойност)

Приоритет 1: Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности

Група от операции 1: Подкрепа за създаване и комерсиализация на иновации в предприятията и защита на правата върху индустриална собственост

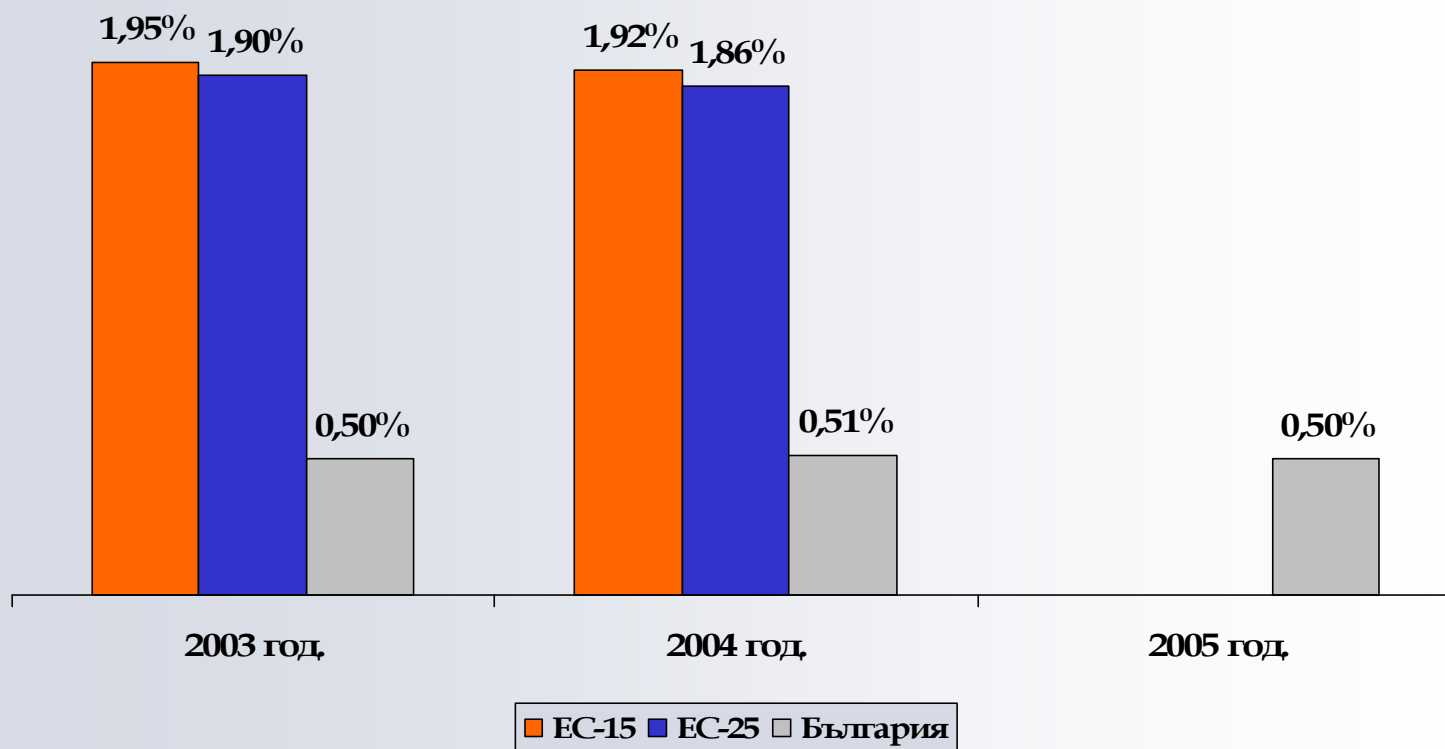
- **Схема на безвъзмездна помощ за стартиращи иновативни фирми за въвеждане на нови технологии и продукти, позициониране на фирмите на пазара, маркетинг на новите технологии, продукти и услуги.**
  - Бенефициент: стартиращи технологични фирми
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции (доставки), обучения

- **Схема за безвъзмездна помощ за НИРД проекти –подкрепа за разработване на иновации от предприятия и внедряването им в икономиката (до-пазарна фаза и пазарна фаза)**
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции

Приоритет 1: Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности

Група от операции 1: Подкрепа за създаване и комерсиализация на иновации в предприятията и защита на правата върху индустриална собственост

- **Схема за безвъзмездна помощ за увеличаване на заетостта на изследователи в предприятията**
  - Бенефициент: предприятия, наемащи изследователски персонал, както и докторанти, разработващи проекти за докторат с приложен потенциал.
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции

- **Подкрепа за защита на интелектуалната собственост на полето на общия европейски пазар (международна регистрация на патенти, регистрация на търговска марка на Общността, дизайн на Общността, регистрация на търговски марки по Мадридската спогодба и Протокола към нея, и др.);**
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, изготвяне на патентни досиета

Разходи за НИРД, % от БВП

Приоритет 1: Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности

Група от операции 2: Подобряване на про-иновационната инфраструктура в подкрепа на бизнеса

- **Създаване и подкрепа на иновативни бизнес инкубатори, технологични центрове, и др. под. “иновационни посредници”, предоставящи специфична комплексна подкрепа на иновативни предприятия**
  - Бенефициент: Изследователски и научни организации, технически университети
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: инвестиции (доставки, строителство), обучения

Март 2008
- **Подкрепа на изследователски организации за придобиване на научно-изследователско оборудване с приложна насоченост**
  - Бенефициент: Изследователски и научни организации, технически университети
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: инвестиции (доставки)
- **Създаване на национална иновационна мрежа**
  - Бенефициенти: иновативни предприятия, университети, лаборатории, обществени или частни организации – изследователски и иновативни, НПО, членове на иновационната система;

Приоритет 2: Подобряване на ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда

Група от операции 1: Подобряване на технологиите и управлението в предприятията

- Схема за безвъзмездна помощ за технологична модернизация в предприятията и въвеждане на нови технологии и продукти - модернизация на технологичното оборудване, свързано с разширяване дейността на предприятието и повишаване на конкурентноспособността му; подкрепа за продуктова или процесова иновация,
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: инвестиции (доставки), консултации
  - *Юни- юли 2008*
- Схема за безвъзмездна помощ за покриване на международно признати стандарти за МСП - въвеждане на системи за управление (включително такива, основани на ИТ), системи за управление на качеството и др.
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: инвестиции (доставки), консултации, обучения
  - *Юни- юли 2008*

Инвестиционна стратегия на фирмите за следващите 3 години

	Имат намерение да инвестират	Биха кандидатствали за финансиране от ЕС
За покриване на стандартите/изискванията на Европейския съюз	50,0	36,9
За технологично обновление на производството	61,5	49,4
За модернизация на управлението на фирмата	22,1	14,0
За въвеждане на енергоспестяващи технологии	23,5	19,3
За осигуряване на качествени консултантски и информационни услуги за бизнеса ми	8,7	7,3
За привличане на чуждестранни инвестиции	12,0	8,1
За бизнес коопериране и включване в бизнес мрежи (кльъстър)	9,8	7,3
За популяризиране и увеличаване на износа на фирмата	7,5	4,5
За разработването на нови продукти, технологии-услуги	25,4	20,4
За обучение и квалификация на персонала	15,6	9,5
Друго	3,9	4,5

Основни пречки за покриване на европейските изисквания от българските МСП

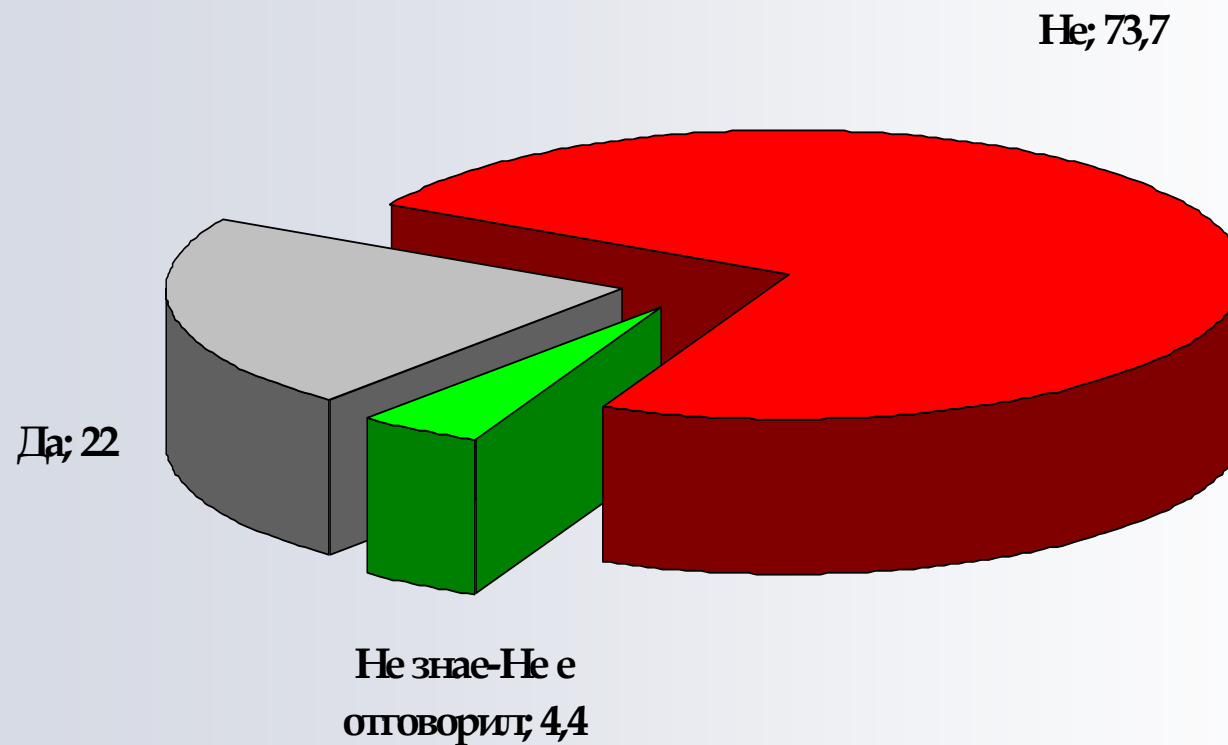
Приоритет 2: Подобряване на ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда

Група от операции 2: Създаване на инфраструктура в подкрепа на бизнеса

- **Създаване на мрежа от организации, предоставящи консултантски и информационни услуги за предприятията** (акредитиране и свързване в мрежа на тези организации, разработване на общи стандарт за вида и качеството на предоставяните услуги, предоставяне на инвестиционна подкрепа за развитие на дейността им, и покриване на оперативните им разходи по предоставянето на услуги към МСП)
  - Краен бенефициент: НПО, предоставящи информационно-консултантски услуги на МСП
  - Вид проект: комплексен проект
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

- **Създаване на регионални бизнес-инкубатори** към мрежата на организациите в подкрепа на бизнеса (насочени към подкрепа на стартиращи фирми и за предоставяне на комплексна подкрепа за предприятията от региона)
  - Краен бенефициент: НПО-членове на мрежата за подкрепа на бизнеса от съответния регион
  - Вид проект: комплексен проект
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

Състояние и оценка на консултантските услуги

Използване на консултантски услуги

Приоритет 2: Подобряване на ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда

Група от операции 3: Подкрепа за въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници

- **Схема за безвъзмездна помощ за въвеждане на енергоспестяващи технологии в предприятията** - енергийна оценка на нуждите на предприятието, разходи за предпроектно проучване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на необходимите енергоспестяващи технологии и оборудване, изграждане на енергоспестяващи производствени линии, подновяване на оборудването и топло- и хидроизолация на помещенията, и пр.
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции (доставки и строителство), обучения

- **Схема за безвъзмездна помощ (интегрирана подкрепа) за въвеждане на възобновяеми енергийни източници за нуждите на предприятието – слънце и вятър**
  - Бенефициент: предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции (доставки и строителство), обучения

Приоритет 2: Подобряване на ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда

Група от операции 4: Подкрепа за бизнес коопериране

- **Схема за безвъзмездна помощ (интегрирана подкрепа) за подпомагане на бизнес кооперирането и свързването в кълстери**
  - Бенефициент: мрежи и кълстери от предприятия
  - Вид проект: грантова схема
  - Разходи: консултации, инвестиции (доставки), обучения

Приоритет 3: Финансови ресурси за развитие на предприятията

Група от операции: Подобряване на достъпа до финансиране на микро-, малки и средни предприятия чрез използване на инструментите на финансовия инженеринг

Операция 1: Подкрепа за предоставяне на гаранции

- гаранционни продукти (гаранции), чрез:
  - целевото подпомагане на специализирани Гаранционни фондове - кредити, дялово участие и/или контра-гаранции
  - гаранции на портфейли от кредити към МСП - портфейлни гаранции.
  - общи гаранции за улесняване на друг тип финансираня

■ Операция 2: Подкрепа за микрокредитиране

- целево подпомагане на микро-кредитни институции и банки, предоставящи микро-кредити чрез отпускане на кредити или издаване на гаранции.
- подкрепа за съществуващи микро-кредитни фондове/схеми, както и към новосъздадени, включително местни или регионални фондове или клонове на фондове.

Приоритет 3: Финансови ресурси за развитие на предприятията

■ Операция 3: Подкрепа за рисково финансиране

- подкрепа за фондовете за рисков капитал чрез дялово участие в избрани

чрез тръжна процедура фондове:

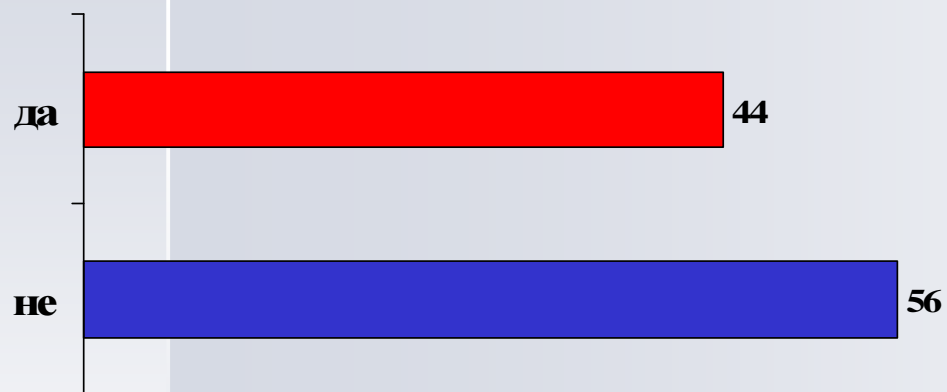
- предоставяне на дялов капитал или кредитни инструменти на съществуващи фондове за рисков капитал,
- специализирани гаранции върху дялови инвестиции, включително върху портфейл от такива, осъществени от фондовете за рисков капитал и заеми.

■ Операция 4: Подкрепа за създаване или разширяване на дейността на мрежи от бизнес ангели в България

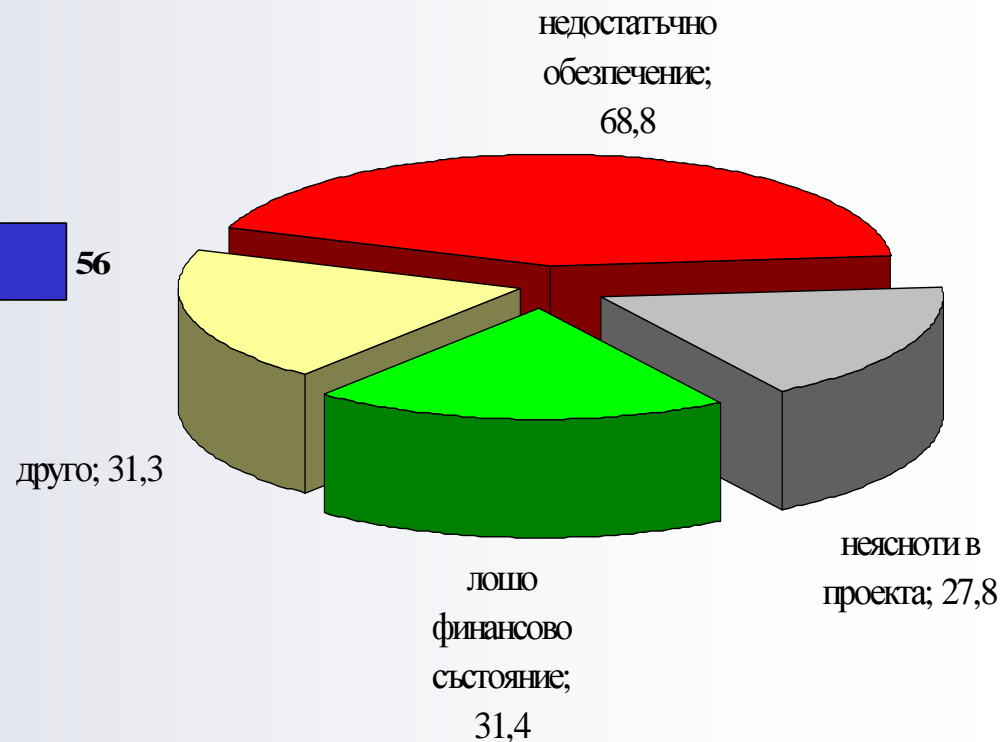
- услуги за намиране на подходящ партньор и свързването на МСП с бизнес ангели

Достъп до кредити

МСП, кандидатствали за кредит пред банки през последните 3 години

Основания за отказ на банков кредит

Приоритет 4: Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика

Група от операции 1: Подкрепа за привличане на инвеститори

- **Проект за популяризиране на страната като инвестиционна дестинация** – инвестиционен маркетинг, провеждане на информационни кампании и др. дейности за информиране и привличане на чужд. инвеститори
  - Институционален бенефициент: Българска агенция за инвестиции
  - Вид проект: комплексен проект (договори за услуги)
  - Разходи: консултации, обучения

- **Проект за създаване и поддържане на информационна система в подкрепа на чуждестранни инвеститори и за предоставяне на пакет от услуги за инвеститорите**
  - Институционален бенефициент: Българска агенция за инвестиции
  - Вид проект: комплексен проект (договори за услуги и доставки)
  - Разходи: консултации, инвестиции (доставки), обучения

Приоритет 4: Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика

Група от операции 2: Подкрепа за популяризиране и увеличаване на износа

- **Проект за увеличаване ефективността на износа** - изготвяне на проучвания и анализи, разработване на система и план за действие за популяризиране на износа, маркетингова дейност, информационни кампании, създаване и развитие на унифицирана електронна информационна система и база данни (безплатен достъп, обмяна на информация и търсене на партньори, и др.)
  - Институционален бенефициент: ИАНМСП
  - Крайни бенефициенти: МСП
  - Вид проект: комплексен проект (договор(и) за услуги)
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

- **Дейности за реклама и промоция на отделни групи продукти** – подкрепа за участия в международни изложения, организация и провеждане на международни бизнес форуми, реклама за увеличаване на износа, защита на българските продуктови имена, branding на български продукти в чужбина, когато не са свързани с продукти на определена фирма, и пр.
  - Институционален бенефициент: ИАНМСП
  - Крайни бенефициенти: МСП
  - Вид проект: комплексен проект (глобален грант)
  - Разходи: консултации, обучения, покриване на част от разходите за участие в панаири

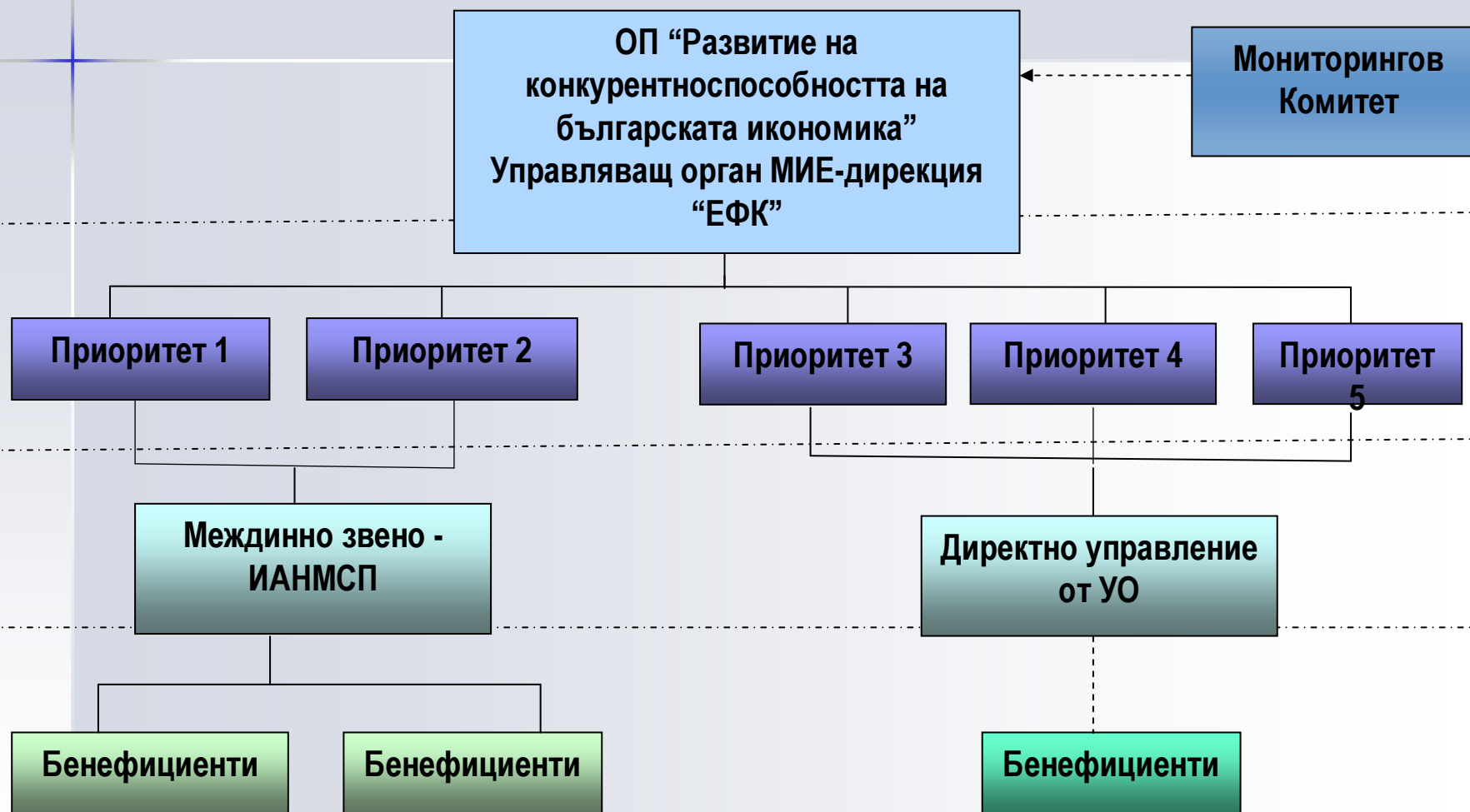
Приоритет 4: Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика

Група от операции 3: Подкрепа за развитието на националната инфраструктура по качеството

- **Дейности за укрепване на органите от националната инфраструктура по качеството** (вкл. инвестиции за изграждане на метрологичен комплекс, провеждане на информационни кампании и пр.)
  - Бенефициент: БИС, ИА „БСА”, ДАМТН
  - Вид проект: комплексен проект (договори за услуги, доставки и строителство)
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

- **Оборудване и дооборудване на лаборатории, необходими за прилагане на законодателството, и последваща акредитация.**
  - Бенефициент: лаборатории, органи за оценяване на съответствието – държавна собственост
  - Вид проект: договори за доставка и за услуги
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

- **Подобряване качеството на достъпа до стандартизационни продукти, осигуряване на проследимост на националните еталони и международно признаване на резултатите от калибриране и изпитване**
  - Бенефициент: БИС и ДАМТН
  - Вид проект: договори за доставка и услуги
  - Разходи: консултации, обучения, инвестиции (доставки)

Оперативна програма “Конкурентноспособност”

Рамка за управление

Оперативна програма “Конкурентоспособност” Финансов план

	Средства от ЕС (a)	Национални публични средства (b)	Общо средства (c) = (a)+(b)	Процент на национално съфинансиране (d) ¹ = (a)/(c)	Дял от общия бюджет на ОП (%)
Приоритет 1	209 525 000	36 975 000	246 500 000	15%	21%
Приоритет 2	504 762 113	89 075 667	593 837 780	15%	51%
Приоритет 3	170 000 000	30 000 000	200 000 000	15%	17%
Приоритет 4	73 960 090	13 051 780	87 011 870	15%	7%
Приоритет 5	29 636 016	5 229 885	34 865 901	15%	4 %
Общо	987 883 219	174 332 332	1 162 215 551		100%

За контакти

Министерство на икономиката и енергетиката

Дирекция “Европейски фондове за
конкурентоспособност” (Управляващ орган на ОП)

Тел. + 359 2 940 75 01

Факс: + 359 2 981 17 19

www.opcompetitiveness.bg

www.iaphare.org

www.mee.government.bg

Благодаря за вниманието!